

Eva Bye Andersen

Videncentre

Under studierejse med Københavns Tekniske Bibliotek til Holland august 2010 besøgte vi TU Delft Library, Kongelige Bibliotek og Openbare Bibliotheek Amsterdam. Min vinkel på besøgene er hvorledes bibliotekerne fungerer som videncentre. Jeg undersøgte deres aktioner og strategier.

Min forståelse for biblioteker som videncentre tager udgangspunkt i konkrete aktioner og strategier jeg finder har interesse for Københavns Tekniske Bibliotek men i lige så høj grad udviklingsmuligheder for bibliotekers fremtid i et dansk perspektiv.

"Massive teknologiske forandringer inden for forskning, vidensproduktion, publicering og kommunikation indvirker på den måde forskning drives på og på forskningsbibliotekets funktioner i forhold til at støtte og fremme forskning og læring."

(LimeGuild, 2009). LimeGuild-rapporten tegner 3 scenarier: biblioteket som videncentre, Biblioteket som læringscenter og Biblioteket som meta-videninstitution. (http://www.bibliotekogmedier.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/bibliotek/indsatso_mraader/partnerskaber/DEFF/Fremtidens_forskning_og_forskningsbiblioteket_-_Resume.pdf)

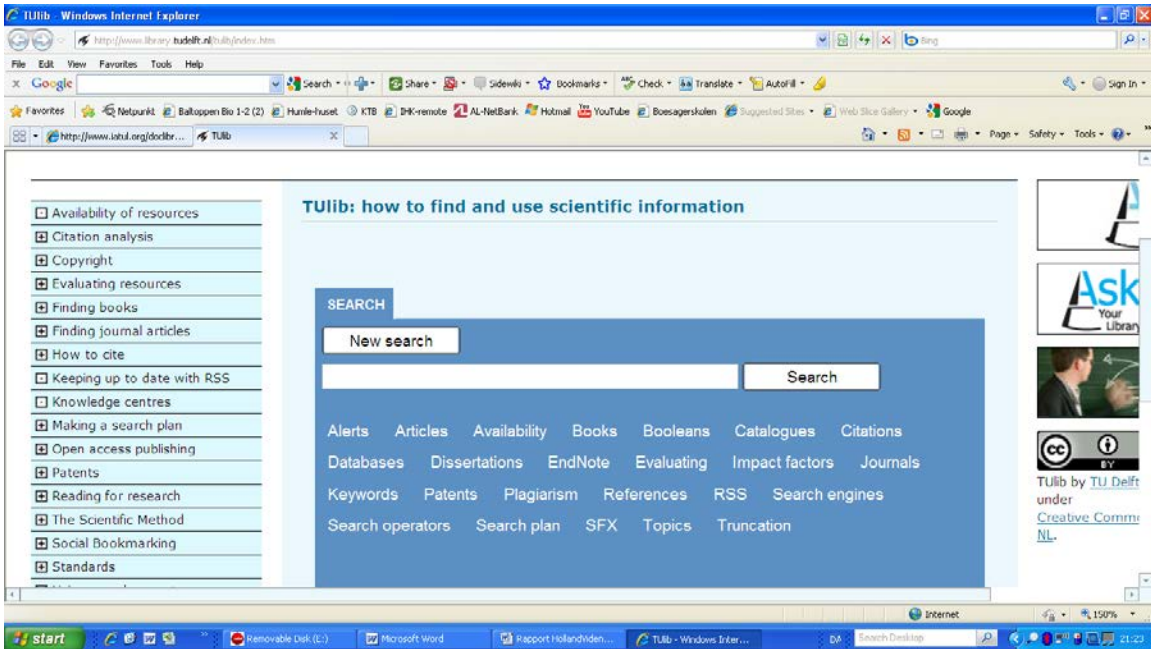
TU Delft Library formulerede i 2003 at de ønskede at være nationalt digitalt videncentre indenfor den teknisk-naturvidenskabelig verden, i partnerskab med andre universiteter i Holland og internationalt og med kunden i fokus, i et proaktivt set-up. I løbet af 00'erne interesserede de sig for værdisætning af biblioteker, valuering libraries. Værdisætning er et forretningsbegreb med modeller for benchmarking, performance measurement og cost-benefit analyser. At konkretisere bibliotekets værdi kendes fra 90'erne i de offentlige biblioteker og ramte også national- og universitetsbiblioteker. Fx. gennemførte British Library et studie, en markedsundersøgelse i 2003-4 baseret på en række hypotetiske spørgsmål for derigennem at sætte værdi på dets ydelser.

"The results demonstrate that the Library generates value of around 4.4 times the level of its current annual public funding of £83m and show that the Library offers substantial indirect benefits to UK society as well as direct benefits to the people who use its services." (lokaliseret d. 14.9.10 på World Wide Web

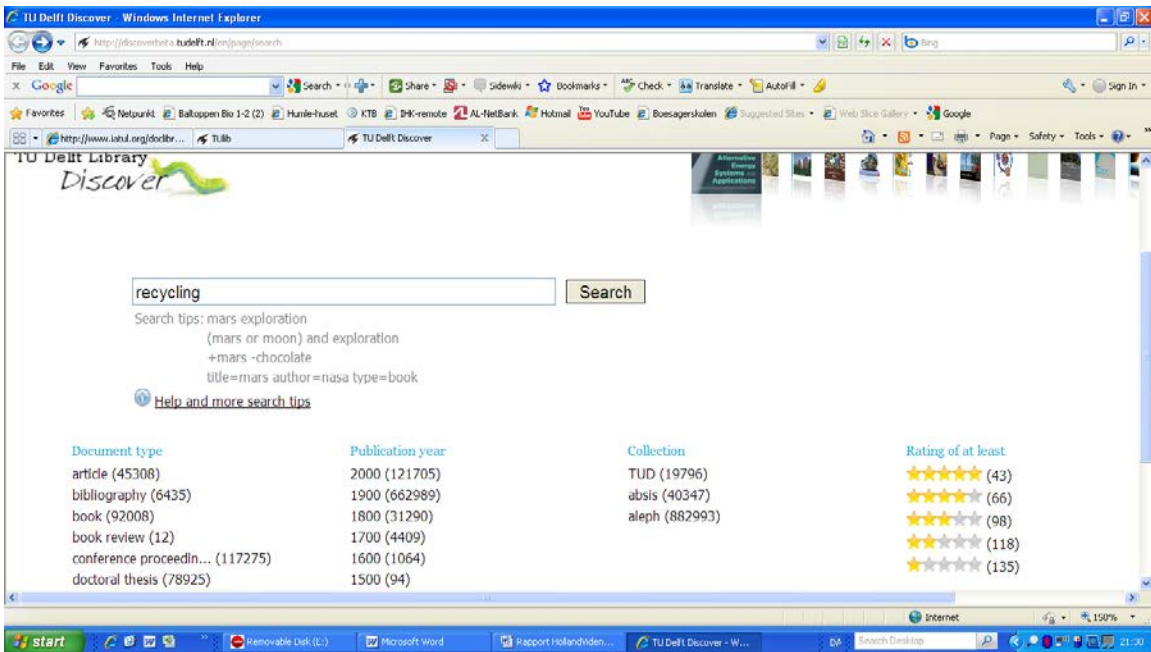
<http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/increasingvalue/publicvalue/confpres/index.html#2>)

For TU Delft Library førte det til langsigtede plan for at skabe og opbygge værdifulde (værdisatte) produkter og services som fx. repositories, advanced networking (expert search). *"In 2011 we've demonstrated the added value for several customer groups"* (lokaliseret d. 14.9.10 på World Wide Web

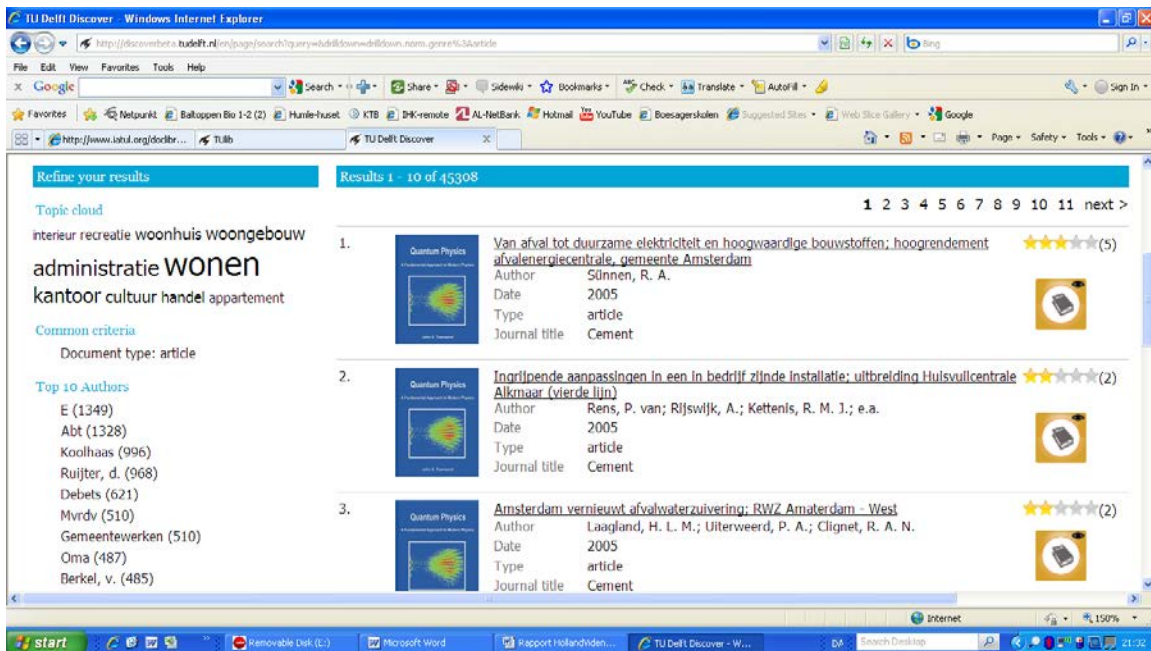
http://www.iatul.org/doclibrary/public/Conf_Proceedings/2009/Roestenburg-ppt.pdf) med fokuspunkter som Copyright knowledge portal, Collaboratories (Discover.People), Library Learning Centre, græsrodsprojekter, instruktioner (figur 1), integreret søgning i TU Delft samlinger og præsentation af bøger, artikler, publikationer fra universitetet og kursusmateriale (Discover) (figur 2+3) og virtuelle videncentre (figur 4) men også med spørgsmål hængende i luften om hvorvidt vi er bevidste om vores værdi og hvorvidt kunderne er klar over bibliotekets værdi for dem.

Figur 1

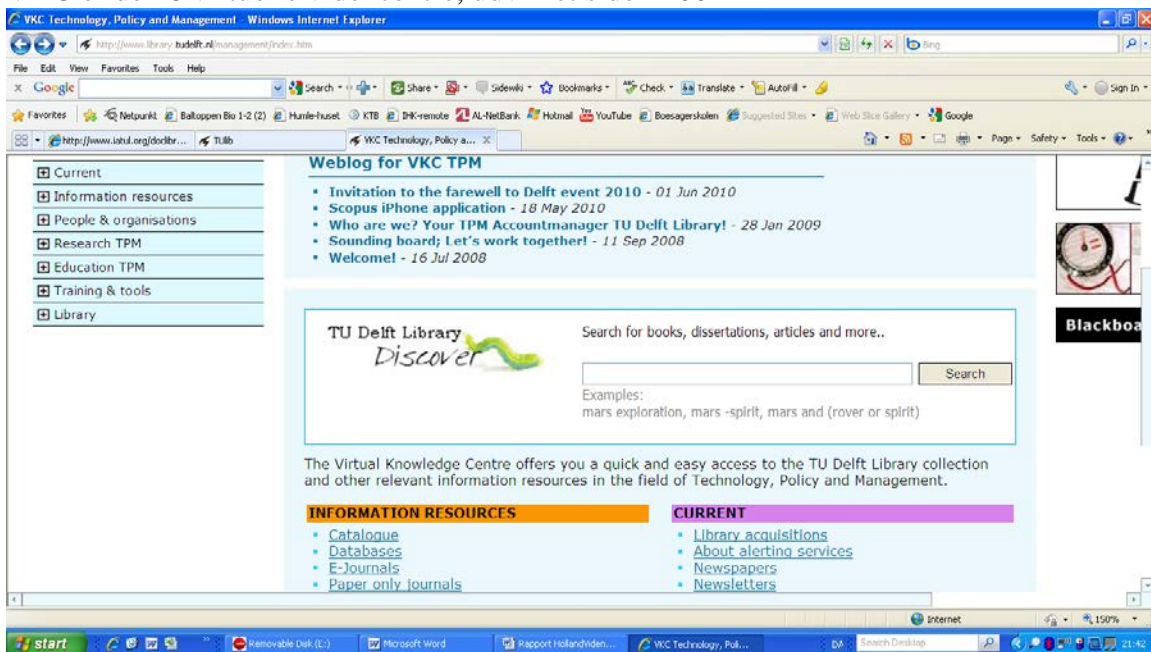

Figur 2

Figur 3

VKC er de 18 virtuelle videntcentre, udviklet siden 2001

Figur 4

Græsrodsprojektet initiere innovation og entrepreneurship indenfor biblioteksudvikling. TU Delft Library financiere max. 10.000 EUR i projekter med max. 6 måneders løbetid. Læs mere om græsrodsprojektet <http://www.tudelft.nl/live/pagina.jsp?id=824d8e66-3d8e-46c4-92fa-d74fcf4c1059&lang=en>

Discover.People er realisering af strategi for networking og bringe folk sammen. Online platformen er første trin i skabelsen af netværk for forskerne på universitet.

TU Delft Library opfordrer til og understøtter open access publikationer. *"Open Access publishing means the publication of research results through publishers, whereby the publications are published online and made available to the general public worldwide and free of charge, i.e. to anyone with an Internet connection"*.

(<http://www.library.tudelft.nl/ws/services/openaccess/index.htm>).

Bag open access ligger forretningsmodeller, betalingsmodel mellem forfatter og udgiver og mulighed for funding fra puljemidler.

En stor mængde videnskabelige publikationer fra TU Delft er digitalt til rådighed i fuld tekst i TU Delft Repository. Repositoriet er del af det nationale program DARE (Digital Academic Repositories) og involverer alle hollandske universiteter m.fl. dokumenterne lagres i kopi på Koninklijke Bibliotheek. Biblioteket tilbyder information på copyright, rettigheder og foplightelser.

Læs mere <http://www.library.tudelft.nl/ws/services/tudelftrepository/index.htm>

Koninklijke Bibliotheek Haag www.kb.nl/ er som nationalbibliotek også et videntcenter.

Dets formål er at opbygge nationale samlinger med opbevaring, vedligehold og præsentation som sigte. Med den forpligtelse må biblioteket prioritere infrastruktur og opbevaring v.h.a. udvikling af nye digitale teknologier. Biblioteket indgår partnerskaber med videnskabelige og offentlige biblioteker i Holland, se mere i delrapporter om partnerskaber og digitalisering.

For realisering af denne vision har KB i 2010-2013 5 strategiske prioriterer:

1. We offer everyone access to everything published in and about the Netherlands.
2. We improve the national information infrastructure.
3. We guarantee long-term storage of digital information.
4. We maintain, present and strengthen our collections.
5. We develop the KB into a challenging organisation and an attractive employer.

(<http://www.kb.nl/bst/beleid/bp/2010/index-en.html>)

Openbare Bibliotheek Amsterdam er byens nye folkebibliotek fra 2007. Det favner alle grupper i befolkningen og skønt det er populært blandt studerende at bruge bibliotekets faciliteter stilles der ikke noget til rådighed for studerende som en særlig målgruppe. Det er et fantastisk byggeri og indretningen gør det til et enestående artiketurmæssigt bibliotek og design- og indretningsmæssigt ganske særligt.

Det høje niveau kan også forklares i de partnerskaber, der er indgået på de felter, som udgør ethvert biblioteks virke men som falder udenfor informationsspecialisters kerneområder. Lad mig henvise til delrapport om partnerskaber.